

Minerální látky v potravě

Vápník

 Podrobnější informace naleznete na stránce Vápník.

V organismu je ho asi 1200 g, hlavně v kostech. Jeho koncentrace **v séru je 2,4-2,7 mmol/l** a je důsledkem rovnováhy mezi absorpcí z potravy, exkrecí močí a ukládáním (uvolňováním) do kostí. Jeho metabolismus je regulován PTH, hormony štítné žlázy a nadledvin, pohlavními hormony a vitamínem D.

Funkce vápníku v těle

Vápník je součástí kostí a zubů, snižuje nervosvalovou dráždivost, je důležitý pro správnou funkci převodního systému srdečního, nutný pro srážlivost, má význam v prevenci kolorektálního karcinomu (vazba žlučových kyselin).

Zdroj vápníku

mléko a mléčné výrobky, cereálie, luštěniny, zelenina, mák, tvrdá pitná voda.

Denní potřeba

800 mg/den, u těhotných a kojících 1800 mg/den.

Nedostatek

Důsledkem je osteomalacie, osteoporóza, rachitis, zvyšuje nervosvalovou dráždivost, tachykardie, poruchy srážlivosti krve, zvyšuje riziko karcinomu tlustého střeva.

Fosfor

 Podrobnější informace naleznete na stránce Fosfor.

Funkce

Spolu s vápníkem tvoří skelet a zubní tkáň, je součástí fosfolipidů, fosfoproteinů, nukleových kyselin, enzymů a nositel makroergních vazeb.

Hladina sloučenin kyseliny fosforečné v krvi je normálně 0,65-1,62 mmol/l;

Zdroj

Mléko a mléčné výrobky, kvasnice, maso (parenchym, orgány), luštěniny.

Doporučená denní dávka

1200 mg/den.

Nedostatek

Izolovaný deficit fosforu se prakticky nevyskytuje. Většinou je jeho nedostatek spojen s nedostatkem vápníku, z čehož vyplývají onemocnění jako osteoporóza, rachitis, dysbalance biotransformačních procesů, poruchy přenosu energie.

Hořčík

 Podrobnější informace naleznete na stránce Hořčík.

Funkce

Mg je důležitý nitrobuněčný kationt, je součástí mnoha enzymových systémů, snižuje neuromuskulární dráždění.

Hladina hořčíku v krvi je v rozmezí 0,66-0,94 mmol/l;

Zdroj

Zelenina (součást chlorofylu), brambory, luštěniny.

Doporučená denní dávka

300-400 mg/den.

Nedostatek

Poškození a spazmy cévní stěny, poruchy elasticity membrán, zvyšuje nervosvalovou dráždivost, tetanie, zvyšuje citlivost k hlukovým podnětům.

Sodík (EC) a draslík (IC)

 Podrobnější informace naleznete na stránce Sodík.

 Podrobnější informace naleznete na stránce Draslík.

Funkce

Udržují rovnovážné osmotické poměry.

Zdroj

Sodík se nachází v kuchyňské soli a solených pokrmech.

Draslík najdeme v zelenině, ovoci, luštěninách, ořechách.

Doporučená denní dávka

Draslík: 2,5–4,0 g.

Sodík: denní příjem by neměl přesáhnout 5 g.

Nedostatek

Příčinou je nedostatek tekutin a jejich ztráta pocením, průjmy, projevy – dehydratace, hypotenze, apatie, křeče.

Nadbytek

Na⁺ – hypertenze, rakovina žaludku (u nadměrného přívodu soli) – dráždí žaludeční sliznici, zvyšuje buněčnou proliferaci a usnadňuje působení karcinogenních látek z potravy.

K⁺ – snížení srdeční činnosti, zpomalení nervosvalové aktivity, vysoký přívod snižuje TK.

Odkazy

Související články

- Stopové prvky
- Stopové prvky v potravě
- Druhy potravin
- Tuky v potravě
- Sacharidy v potravě
- Bílkoviny v potravě
- Mikroorganismy v potravě
- Cizorodé látky v potravinách
- Výživová doporučení

Použitá literatura

- BENCKO, Vladimír, et al. *Hygiena – učební texty k seminářům a praktickým cvičením*. 2. vydání. Praha : Univerzita Karlova, 2002. 204 s. ISBN 80-7184-551-5.

Článek neobsahuje vše, co by měl.

Můžete se přidat k jeho autorům (https://www.wikiskripta.eu/index.php?title=Miner%C3%A1ln%C3%AD_l%C3%A1tky_v_potrav%C4%9B&action=history) a jej.

O vhodných změnách se lze poradit v diskusi.